

Sprawozdania i komunikaty. Kronika wydarzeń

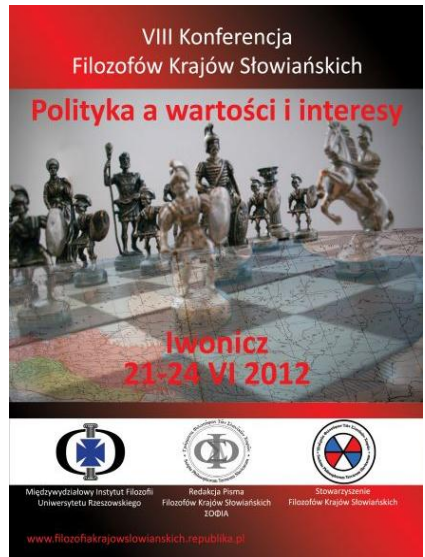
Отчеты и сообщения. Хроника событий

Katarzyna M. Cwynar

VIII Konferencja Filozofów Krajów Słowiańskich: *Polityka a wartości i interesy* (21–24 VI 2012)

*VIII Конференция Философов Славянских Стран:
Политика – ценности – интересы (21–24 VI 2012)*

Ósma konferencja filozofów krajów słowiańskich na temat *Polityka a wartości i interesy* odbyła się, podobnie jak dwa lata wcześniej poprzednia¹, w Iwoniczu na Podkarpaciu w zabytkowym pałacu Załuskich (funkcjonujący obecnie jako Międzynarodowe Centrum Edukacji Ekologicznej UR), w dniach 21–24 VI 2012 roku. Jej organizatorem był Międzywydziałowy Instytut Filozofii UR, Redakcja Pisma „ΣΟΦΙΑ” oraz Stowarzyszenie Filozofów Krajów Słowiańskich. Podstawowym przedmiotem refleksji nad człowiekiem w jego aktywności w sferze życia społeczno-politycznego, jakiej podjęli się uczestnicy kolejnej konferencji filozofów krajów słowiańskich, były warto-

¹ Zob. K.M. Cwynar, *VII Konferencja Filozofów Krajów Słowiańskich: Człowiek i jego pojęcie (16–19 VI 2010 r.)*, „ΣΟΦΙΑ. Pismo Filozofów Krajów Słowiańskich” 2011, nr 11, s. 345–358.

ści i interesy. Kwestie podejmowane w dyskusjach dotyczyły relacji sfery rzeczywistości określanej mianem polityki wobec wartości politycznych, takich jak: wolność, równość, sprawiedliwość, ale także w odniesieniu do prawdy czy też moralności. Podejmowano problematykę wartości i interesów zarówno w koncepcjach filozofów, jak i w działaniach politycznych. Niepomierne znaczenie w podejmowanych dyskusjach miały również relacje między polityką a religią a także role idei, utopii i ideologii w wyznaczaniu dróg myślenia i kierunków działań politycznych.

Obrazy odbywały się w pałacu oraz w zabytkowym zborze ariańskim należącym do kompleksu pałacowo-parkowego a także w sąsiadującym Ośrodku Szkoleniowo-Wychowawczym OHP w Iwoniczu. Wtajemniczeni, albowiem ci, którzy nie po raz pierwszy uczestniczą w obradach filozofów krajów słowiańskich, wiedzą, iż moment otwarcia konferencji (jak i jej zakończenia) następuje z chwilą rozbrzmienia wymownego dźwięku miniaturowego dzwonu nowogrodzkiego, którego pryma, oktawa dolna, oktawa górna, tercja i kwinta zdają się współgrać niepowtarzalnie, gdy serce dzwonu dźwięk wyzwoliwszy długo nie gaśnie... Tak też było i tym razem, dnia 21 VI 2012 roku, kiedy to **prof. dr hab. Andrzej L. Zachariasz**, po powitaniu uczestników konferencji, wprawiając w ruch serce dzwonu, obwieścił otwarcie konferencji.

Po powitaniu uczestników konferencji odczytany został list od rektora uniwersytetu w Żytomierzu, prof. Petro J. Saucha (**проф. Петро Ю. Саух**), który z powodu licznych obowiązków służbowych nie mógł tym razem przybyć na konferencję. Prof. P.J. Sauch, życząc owocnych obrad, przekazał jednocześnie słowa pozdrowienia i gratulacje zorganizowania kolejnej konferencji gromadzącej filozofów z różnych krajów. Zaiste, w obradach udział wzięli filozofowie z Białorusi, Litwy, Polski, Rosji, Słowacji oraz Ukrainy. W ramach czterodniowej konferencji zaplanowano 92 referaty zarówno w sesjach plenarnych, jak i w sekcjach tematycznych. Odbyły się także obrady „Okrągłego Stołu Filozofów Krajów Słowiańskich”.

prof. dr hab. Andrzej L. Zachariasz
fot. Katarzyna M. Cwynar

Sejji plenarnej (пленарное заседание) pierwszego dnia obrad (21 VI 2012) przewodniczył **prof. UWM dr hab. Józef Dębowski** (Polska – Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Olsztyn) oraz **prof. dr hab. Bohdan Dziemidok** (Polska – Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej, Warszawa).

od lewej: prof. dr hab. Andrzej L. Zachariasz, проф. Татьяна Казарова, проф. dr hab. Bohdan Dziemidok, prof. dr hab. Roman Tokarczyk, prof. dr hab. Maria Szyszkowska, prof. dr hab. Jadwiga Mizińska, prof. UWM dr hab. Józef Dębowski

фот. Katarzyna M. Cwynar

Żywa dyskusja trwająca do późnych godzin wieczornych inspirowana była interesującymi wystąpieniami prelegentów. Rozważano m.in. kwestie związane z warunkami wolności zewnętrznej i wewnętrznej człowieka, rozgraniczeniem sfery polityki i moralności, relacji polityki z wartościami i interesami niepolitycznymi. Uznając dyskurs polityczny jako swoistego rodzaju modę czasu kryzysu struktur społeczno-politycznych, politykę określono jako obszar wynaturzeń języka. Względy pragmatyczne, jakie dominują w grze o władzę, powodują – wedle stawianych tez – nie tylko dezinformację społeczeństwa, lecz także rozpad języka i wspólnoty komunikacyjnej. Za cechę współczesnej kultury cywilizacji globalnej uznano chaos grupowych oraz indywidualnych wartości, gdzie wartości związane są z interesami oraz celami tzw. podmiotów społecznych. Globalizm zaś w świetle przeprowadzonych wywodów określony został jako formuła realizacji projektu światowego imperium liberalizmu. Wszakże nie miejsce tu, by szczegółowo rozwijać każdą ze stawianych tez, to nieodzownym wydaje się wskazać na ich autorów i tematy wystąpień, których kolejność, wedle programu konferencji, była następująca: **prof. dr hab. Maria Szyszkowska** (Polska – Uniwersytet Warszawski) *Polityka a moralność z perspektywy wolności człowieka*; **проф. Виктор П. Макаренко** (Россия – Южный федеральный университет, Ростов-на-Дону) *Геополитический дискурс как интеллектуально-политическая мода*; **prof. dr hab. Roman Tokarczyk** (Polska – Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin) *Meandry modelowych relacji polityki z wartościami i interesami*; **проф. Татьяна Казарова** (Россия – Московский гуманитарный педагогический институт, Москва) *Ценностный*

вакуум как особенность глобальной цивилизации; **prof. UWM dr hab. Józef Dębowski** (Polska – Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Olsztyn) *Język polityki. Czyli o ciemnej stronie języka raz jeszcze*; **prof. dr hab. Andrzej L. Zachariasz** (Polska – Uniwersytet Rzeszowski) *Neoliberalizm jako doktryna postmodernistycznego imperium*; **проф. Илья Левяш** (Беларус – Национальна академия наук Беларусі, Минск) *От геополитики и геоглобалистике: проблема синтеза интересов и ценностей*; **prof. dr hab. Jadwiga Mizińska** (Polska – Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin) *Psychologizacja polityki*.

Aura letniego wieczoru sprzyjała kontynuacji dyskusji w kularach podczas kolacji grillowej przy blasku świec i nocnym koncercie świerszczy.

Dzień drugi konferencji (22 VI 2012 r.) rozpoczęła poranna sesja plenarna (plenарное заседание), której przewodniczyli **prof. dr hab. Jadwiga Mizińska** (Polska – Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin) oraz **prof. UR dr hab. Zbigniew Stachowski** (Polska – Uniwersytet Rzeszowski). Wstępem do dyskusji były teoretyczne rozważania prelegentów na temat wartości, a także wartości wolności. Te zaś inspirowały do namysłu na temat demokracji, zarówno w jej ujęciu teoretycznym, jak i w wymiarze działań praktycznych. Jako pierwszy głos zabrał: **prof. WSL dr hab. Wiesław Sztumski** (Polska – Wyższa Szkoła Lingwistyczna, Częstochowa), podejmując uzasadnienie stawianych przez siebie tez, spiętych tytułem swego wystąpienia: *Wartości i antywartości*. Kolejne wystąpienia zaplanowano następująco: **проф. Степан Сулакшин** (Россия – Центр проблемного анализа и государственного-управленческого проектирования, Москва) *Цели и ценности в государственном управлении*; **dr hab. Andrzej Niemczuk** (Polska – Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin) *Wartość wolności a liberalna neutralność państwa*; **prof. UR dr hab. Grażyna Żurkowska** (Polska – Uniwersytet Rzeszowski) *Demokracja radykalna (polityka w post-politycznym świecie)*; **prof. UŚ dr hab. Piotr Skudrzyk** (Polska – Uniwersytet Śląski, Katowice) *Demokracja: razem czy przeciwko sobie?*; **доц. Олег В. Герасимов** (Россия – Самарский государственный технический университет, Самара) *Историческая память и политический дискурс: проблема взаимоотношения*; **prof. UR dr hab. Leszek Gawor** (Polska – Uniwersytet Rzeszowski) *Kryzys jako atrybut społecznego świata człowieka i jego waloryzacje*.

Po trzygodzinnych obradach i krótkiej przerwie rozpoczęły się dyskusje w ramach czterech sekcji tematycznych. Wyznaczone propozycjami zgłaszanej problematyki przez uczestników konferencji określiły zarazem ogólne ramy obrad, a mianowicie: teorie polityczne a praktyka (sekcja I), polityka a aksjologia (sekcja II), polityka a człowiek (sekcja III) oraz z dziejów myśli politycznej (sekcja IV).

Sekcji I *teorie polityczne a praktyka* (секция I *политическая теория и практика*) przewodniczył **prof. UR dr hab. Daniele Stasi** (Polska – Uniwersytet Rzeszowski) oraz **dr hab. Aleksy Molczanow** (Polska – Uniwersytet Rze-

szowski). Inspiracje do dyskusji wyznaczone były poszczególnymi wystąpieniami, a zgodnie z założeniami programowymi były one następujące: **dr Katarzyna M. Swynar** (Polska – Uniwersytet Rzeszowski) *Kooperatyzm jako idea demokracji uczestniczącej*; **Mgr. Martina Eliášová** (Slovensko – Prešovska univerzita, Prešov) *Politická kultúra ako element demokracie*; **dr Maria Niemczuk** (Polska – Uniwersytet Śląski, Katowice) *Komunitaryzm a liberalizm*; **канд. наук Александра В. Бускина** (Россия – Алтайский государственный медицинский университет, Барнаул) *Современное переосмысление рациональных оснований толерантности*; **mgr Paweł Nowakowski** (Polska – Uniwersytet Wrocławski) *Dyskryminacja w ujęciu libertariańskim*; **Арсений Куманьков** (Россия – Национальный исследовательский университет «Высшая Школа Экономики», Москва) *Теория справедливой войны: причины актуализации концепции*; **dr Beata Guzowska** (Polska – Uniwersytet Rzeszowski) *Szanse i zagrożenia ideologii wielokulturowości*; **доц. Владимир Петрунин** (Россия – Орловский государственный университет, Орёл) *Проблема гражданского неповиновения в социальной доктрине русского православия*; **dr Włodzimierz Zięba** (Polska – Uniwersytet Rzeszowski) *Polityczny wymiar idei tożsamości*; **mgr Łukasz Leonkiewicz** (Polska – Uniwersytet Warszawski) *O warunkach możliwości współpracy Kościoła z państwem. Perspektywa wschodnio-prawosławna*.

Секcji II *polityka a aksjologia* (секция II *политика и аксиология*) przewodniczył **prof. UMCS dr hab. Stefan Symotiuik** (Polska – Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin) oraz **доц. Анна В. Конева** (Россия – Российский Институт Культурологии, Санкт-Петербург). W pierwszej kolejności głos zabrali prowadzący obrady. **Prof. UMCS dr hab. Stefan Symotiuik** (Polska – UMCS, Lublin), podejmując problematykę aksjologii, propozycje teoretyczne ujął pod głównym tematem swojego wystąpienia jako *Architektonika świata wartości*. **Доц. Анна В. Конева** (Россия – РИК, Санкт-Петербург) wygłosiła zaś referat na temat kształtowania tożsamości i wizerunku: *Политики идентичности и способы построения имиджа*. Następnie głos zabrała **dr Katarzyna Krasucka** (Polska – Uniwersytet w Białymstoku) *Ontyczny status wartości w rosyjskiej myśli politycznej renesansu religijno-filozoficznego*, a po niej **Doc. PhDr. Viera Bilasová, CSc.** (Slovensko – Prešovska univerzita, Prešov) *Verejnosť a etika politiky*. Plan obrad секcji obejmował także kolejne wystąpienia: **др Бася Никифорова** (Литва – Литовский институт исследования культуры, Вильнюс) *Религия и политика в постсекулярную эпоху: европейский контекст*; **доц. Андрей Исаев** (Россия – Уфимский юридический институт МВД России, Уфа) *Национальная идея как ценность (философское осмысление)*; **dr Paweł Nierodka** (Polska – Śląska Wyższa Szkoła Zarządzania im. gen. J. Ziętka w Katowicach) *Etyka interesu*; **др Михайло Якубович** (Україна – Національний університет “Острозька академія”, Острог) *Problem wartości politycznych w filozofii arabskiej*; **dr Mirosław Mylik** (Polska –

Szkoła Wyższa im. B. Jańskiego w Warszawie) *Myśl polityczna Benedykta XVI*; **доц. Татьяна В. Шоломова** (Россия – Российский государственный педагогический университет им. А.И. Герцена, Санкт-Петербург) *Potrzebительские ценности как эстетический код: от К. Маркса до П. Бурдьё*; **доц. Анастасия Коковкина** (Россия – Приамурский государственный университет имени Шолом-Алейхема, Биробиджан) *Основания и проблемы взаимодействия культур в глобальной перспективе*.

Obradom sekcji III *polityka a człowiek* (секция III *политика и человек*) przewodniczył **prof. UR dr hab. Artur Mordka** (Polska – Uniwersytet Rzeszowski) oraz **dr Elżbieta Struzik** (Polska – Uniwersytet Śląski, Katowice). Plan wypowiedzi obejmował następujące referaty: **dr hab. Cezary Mordka** (Polska – Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin) *Potrzeby alterocentryczne i problem władzy*; **dr Elżbieta Struzik** (Polska – Uniwersytet Śląski, Katowice) *Biopolityka a cielesność*; **др Наталия И. Чаплий** (Україна) *Позитивные ценности*; **mgr Łukasz Molenda** (Polska – Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin) *Ochłokracja, feminizm i polityczna poprawność jako źródła kryzysu kultury i choroby współczesnej polityki*; **Barbara Kożuszek** (Polska – Uniwersytet Rzeszowski) *Feminizm jako negacja kobiecości*; **dr Anna Kryniecka-Piotrak** (Polska – Uniwersytet Warszawski) *Filozoficzny ideał polityka z perspektywy współczesnej demokracji*; **mgr Paweł Balcerak** (Polska – Uniwersytet Rzeszowski) *Nieuczciwe chwytły polemiczne w dyskursie politycznym*; **dr Piotr Sobol-Kolodziejczyk** (Polska – Uniwersytet Rzeszowski) *Wypowiedzi polityczne w świetle teorii aktów mowy*; **PhDr. Mária Igazová, PhD.** (Slovensko – Trenčianska Univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčine) *Vplyv vzdelávania na etické a morálne hodnoty mladých ľudí*; **dr Małgorzata Derc** (Polska – Wyższa Szkoła Bankowa w Toruniu) *Idee pacyfistyczne w twórczości Anais Nin*; **Наталія Григор'єва** (Україна – Одеський національний політехнічний університет, Одеса) *Роль гуманітарної освіти у формуванні уявлення про цінності*.

Sekcja IV *z dziejów myśli politycznej* (секция IV *из истории политической мысли*) obradowała pod przewodnictwem **prof. UW dra hab. Mieczysława Boczara** (Polska – Uniwersytet Warszawski) oraz **dra hab. Jacka Brezcko** (Polska – Uniwersytet Medyczny w Białymstoku). Referaty wygłosili wedle następującej kolejności: **prof. UR dr hab. Przemysław Paczkowski** (Polska – Uniwersytet Rzeszowski) *„Filozof na tronie”*. *Polityczne aspiracje filozofii w antyku*; **mgr Marcin Subczak** (Polska – Uniwersytet Rzeszowski) *„Polityka Dobra” w filozofii Platona*; **prof. UW dr hab. Mieczysław Boczar** (Polska – Uniwersytet Warszawski) *Postawa scholastyczna vs. postawa monastyczna w myśli XII wieku. Piotra Abelarda spór z Bernardem z Clairvaux o wagę autorytetu w dziedzinie wiary chrześcijańskiej*; **prof. UMCS dr hab. Antoni Krawczyk** (Polska – Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin) *Pozytywne zasady współżycia społecznego w Rosji według poglądów Pawła Piaseckiego i Szy-*

mona Starowolskiego; проф. Петро Кралуок (Україна – Національний університет „Острозька академія”, Острог) *Teofan Prokopowicz: między filozofią i polityką; mgr Przemysław Chmielecki* (Polska – Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu) *Refleksja nad wolnością na uniwersytecie w obliczu Traktatu teologiczno-politycznego Barucha Spinozy; doc. PhDr. Ľubomír Belás, CSc.* (Slovensko – Prešovská univerzita, Prešov) *Kantova filozofia politiky; prof. WSZiA Marek Blaszkę* (Polska – Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Zamościu) *Projekt wiecznego pokoju: Saint-Pierre, Rousseau, Kant; Mgr. Peter Kyslan* (Slovensko – Prešovská univerzita v Prešove) *Skrytá kultúra v Kantovej etike; prof. AMW Jerzy Kojkoł* (Polska – Akademia Marynarki Wojennej, Gdynia) *Religia a polityka w polskiej filozofii społecznej okresu międzywojnia.*

VIII Konferencja Filozofów Krajów Słowiańskich, Iwonicz, 21–24 VI 2012 r.

fol. Katarzyna M. Cwynar

W tym dniu, po zakończonych obradach w sekcjach, odbyło się Nadzwyczajne Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia Filozofów Krajów Słowiańskich. Całodzienne dyskusje zwińczyła uroczysta biesiada słowiańska, której rozpoczęcie zainicjował prof. dr hab. Andrzej L. Zachariasz, wygłaszając mowę i wnosząc symboliczny toast kieliszkiem wina na chwałę zgromadzonych. Na ten przykład kolejne toasty wnoszono zarówno na cześć zebranych, jak i organizatorów spotkania w tym szczególnie na chwałę prof. dra hab. Andrzeja L. Zachariasza. Wspólne biesiadowanie na tarasie pałacu przy blasku pochodni przełamujących mrok nocnego nieba sprzyjało długim rozmowom.

Dzień trzeci obrad (23 VI 2013) rozpoczęła sesja plenarna (plenарное заседание), której przewodniczył **dr hab. Andrzej Niemczuk** (Polska – Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin) oraz **prof. WSL dr hab. Wiesław Sztumski** (Polska – Wyższa Szkoła Lingwistyczna, Częstochowa). Referaty wygłosili, inspirując do dyskusji, **prof. PhDr. František Mihina, CSc.** (Slovensko – Prešovská univerzita, Prešov) *Miesto nášho veku v histórii civilizácie*; **prof. dr hab. Bohdan Dziemidok** (Polska – Szkoła Wyższa Psychologii Społecznej, Warszawa) *Perspektywy państw narodowych w epoce globalizacji*; **dr hab. Jacek Brezcko** (Polska – Uniwersytet Medyczny w Białymstoku) *Historia po „końcu historii” (próba ogólnej diagnozy kondycji kultury i polityki Zachodu)*; **проф. Петр Саух** (Україна – Житомирський госуніверситет ім. І. Франко) *Мультикультуралізм: блиск теорії і практична неспотворність проекту в дискурсі реальних процесів міжкультурного взаємодіяння*; **prof. UR dr hab. Daniele Stasi** (Polska – Uniwersytet Rzeszowski) *Broda Karola Marksa*; **prof. PhDr. Rudolf Dupkala, CSc.** (Slovensko – Prešovská univerzita, Prešov) *Politický cieľ dejín v chápaní I. Kanta a F. Fukuyami*; **prof. UZ dr hab. Krzysztof J. Kilian** (Polska – Uniwersytet Zielonogórski) *Feyerabend i Lenin a zasada partyjności*.

Po żywej dyskusji i przerwie na filiżankę kawy, obrady kontynuowano w sekcjach tematycznych. W sekcji I *teorie polityczne a praktyka* (секция I *политическая теория и практика*) tematyka wystąpień była następująca: **доц. Наталья Жадунова** (Россия – Мордовский государственный университет им. Н.П. Огарева, Саранск) *Политические и моральные основания экологических протестных движений*; **mgr Marcin Jurzysta** (Polska – Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania, Rzeszów) *Krzyż orężem walki politycznej w Polsce – Ruch Palikota versus zwolennicy Tadeusza Rydzyski*; **mgr Marek Woch** (Polska – Uniwersytet Warszawski) *Filozofia prawa a instytucja Trybunału Konstytucyjnego*; **Ing. Dusan Miticky** (Slovensko – Trenčianska Univerzita Alexandra Dubčeka, Trenčín) *Úloha občianskej spoločnosti v demokracii*; **dr Ryszard Wójtowicz** (Polska – Uniwersytet Rzeszowski) *Enancjodromia prawa naturalnego. Wybrane aspekty*.

W sekcji II *polityka a aksjologia* (секция II *политика и аксиология*) zaplanowano referaty w następującej kolejności: **mgr Ян Чайковский** (Polska – Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin) *Проблема политической свободы в современных натуралистических концепциях*; **mgr Joanna Krzemkowska-Saja** (Polska – Uniwersytet Szczeciński) *Jak ujmijemy wartości? Problem intencjonalności emocji*; **проф. Андрей Мясников** (Россия – Пензенский государственный педагогический университет им. В.Г. Белинского, Пенза) *«Материнская вертикаль» в структуре матрицы русского традиционного сознания*; **dr Agnieszka Iskra-Paczkowska** (Polska – Uniwersytet Rzeszowski) *Wolność jako kategoria polityczna*; **доц. Ольга Б. Рыбакова** (Россия – Национальный государственный университет физическ-

ой культуры, спорта и туризма им. П.Ф. Лесгафта, Санкт-Петербург) *Религиозный фактор и легитимация власти в постсоветской России*.

Uczestniczący w obradach sekcji III *polityka a człowiek* (секция III *политика и человек*) dyskutowali wokół kwestii wskazanych w wystąpieniach następujących referentów: **mgr Izabela Pasternak** (Polska – Uniwersytet Rzeszowski) *Władza nad sobą w koncepcji Michela Foucaulta*; **mgr Agata Grzyb** (Polska – Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin) *O potrzebie makroetyki. Projekt etyki współodpowiedzialności Karla-Otto Apla jako odpowiedź na nowe problemy etyczne zglobalizowanego świata*; **Mgr. Veronika Vašková** (Slovensko – Prešovská univerzita, Prešov) *Etika, politika, morálka – vzťahové a interpretačné súvislosti*; **Doc. PhDr. Beáta Balogová, PhD.** (Slovensko – Prešovská univerzita, Prešov) *Etika klinického sociálneho pracovníka*; **mgr Sławomir Kapustka** (Polska – Mielec) *Odcienie ksenofobii. Z filozofii wartości Bogusława Wolniewicza*.

Tematyka wystąpień prelegentów w ramach sekcji IV z *dziejów myśli politycznej* (секция IV *из истории политической мысли*) była następująca: **Mgr. Sandra Zákutná** (Slovensko – Prešovská Univerzita, Prešov) *Aktívne občianstvo vo filozofii I. Kanta a A. Fergusona*; **dr Lidia Godek** (Polska – Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Poznań) *Interesy i wartości w filozofii polityki Maxa Webera*; **prof. UR dr hab. Krzysztof Bochenek** (Polska – Uniwersytet Rzeszowski) *Kryzys wartości w ujęciu neotomizmu polskiego okresu międzywojnia*; **dr Wojciech Rojek** (Polska – Papieski Wydział Teologiczny we Wrocławiu) *Polityka a prawda ontologiczna w ujęciu Erica Voegelina*; **dr Marek Bosak** (Polska – Uniwersytet Rzeszowski) *Richarda Rorty'ego idea prymatu polityki w kulturze i próba jej przekroczenia*.

Tradycją spotkań filozofów w ramach organizowanych cyklicznie konferencji są obrady przy „okrągłym stole”. Tym razem tematem wiodącym obrad **Okrągłego Stołu Filozofów Krajów Słowiańskich** (Круглый Стол Философов Славянских Стран), które odbyły się 23 VI 2012 r., było pytanie o współczesność, a mianowicie: *Czy współczesnemu światu konsumpcji i techniki wystarczy dekonstrukcjonizm i pragmatyzm czy też potrzebne są nowe idee? (Достаточно ли современному миру потребления и техники деконструкционизма и прагматизма или нужны также новые идеи?)* Trwające trzy godziny obrady prowadził prof. dr hab. Andrzej L. Zachariasz. Głos zabrali m.in.: prof. WSL dr hab. Wiesław Sztumski, prof. dr hab. Bohdan Dziemidok, prof. UMCS dr hab. Stefan Symotiuik, prof. UŚ dr hab. Piotr Skudrzyk, dr hab. Andrzej Niemczuk, dr Małgorzata Derc, prof. PhDr. Rudolf Dupkala, CSc., prof. UR dr hab. Daniele Stasi, dr hab. Jacek Breczko, prof. UZ dr hab. Krzysztof J. Kilian, dr Jan Wadowski, dr Włodzimierz Zięba, prof. dr hab. Andrzej L. Zachariasz. Pytania o aktualną kondycję intelektualną człowieka, o jego drogę i cel bycia, postawy pragmatyczne i konsumpcyjne, o znaczenie czy wręcz negowanie idei i filozofii we współczesnym świecie skłaniały obecnych nie tylko do

dyskusji, ale także refleksji nad rzeczywistością, w której każdy z nas jako „ja” jest i poprzez swoje bycie zarówno w wymiarze życia indywidualnego, jak i zbiorowego kształtuje.

Obrady Okrągłego Stołu Filozofów Krajów Słowiańskich, Iwonicz, 23 VI 2012 r.

fot. Marek Bosak, Katarzyna M. Cwynar

Pytanie o człowieka, racjonalność i irracjonalność podejmowanych przez niego działań nabrało szczególnego znaczenia nie tylko w kontekście tematu debaty „okrągłego stołu”, czy też tematu samej konferencji, lecz również po obejrzeniu przez uczestników obrad spektaklu pt. „Nadludzie” w reżyserii Stanisława Brejdyganta, zarazem autora scenariusza sztuki i aktora wcielającego się w role dwóch głównych postaci. Spektakl w obsadzie Stanisława Brejdyganta i Marka Kępińskiego (scenografia Łukasz Gil, opracowanie muzyczne Adam

Słowik) wystawiony został w miejscu obrad, w pałacu w Iwoniczu, przez Teatr im. Wandy Siemaszkowej w Rzeszowie. Jedna z sal pałacu, za przyczyną kilkunastogodzinnej pracy zespołu technicznego teatru, zamieniona została na czas dwugodzinnego spektaklu w salę teatralną, by o godz. 19.00 dnia 23 VI 2012 r. uczestnicy konferencji mogli w pełni mieć poczucie obecności w teatrze i uczestniczyć w odbiorze tego, co działo się na jego scenie. Słowo wstępu na temat sztuki, postaci i głównej fabuły wygłosił przed rozpoczęciem spektaklu Remigiusz Caban, dyrektor Teatru im. Wandy Siemaszkowej w Rzeszowie.

spektakl „Nadludzie”, teatr im. Wandy Siemaszkowej w Rzeszowie,
Iwonicz, 23 VI 2012 r.

fol. Katarzyna M. Cwynar

Kim jest nadczłowiek w sztuce Brejdyganta? Nietzscheańskim bytem doskonałym, obdarzonym wolą mocy, istotą twórczą, tym, który przekroczył człowieka w jego dotychczasowym istnieniu, dla którego człowiek „prześciem i zanikiem”²? Brejdygant nadczłowieka wydaje się pojmować inaczej. W jego zamyśle jest on uosobieniem władzy nad drugim człowiekiem. Swą sztuką stawia wprawdzie pytanie o człowieka, jednakże nie o jego drogę do doskonałości, chyba że do doskonałości zła, które sieje śmierć i spustoszenie, lecz o kres człowieczeństwa na drodze do władzy, której pożądanie jej bezmiaru rodzi w człowieku antyludzkie zachowania. Tym pozbawionym człowieczeństwa, żądnym bezgranicznej władzy nad-człowiekiem, przepelnionym wszak śmiertelnością wolą mocy, jest w sztuce Brejdyganta Hitler i Stalin. Tych dwóch postaci nie stawia jednakże w bezpośredniej konfrontacji z sobą, a jedynie odbiorca może mieć takie wrażenie. Na spektakl składają się bowiem dwie jednoaktówki. Akt pierwszy *Godzina z Führerem* to rozmowa Hitlera (Marek Kępiński) z Emilem Mauricem (Stanisław Brejdygant). Akt drugi zaś zatytułowany *Odwiedziny Wodza* to dialog pomiędzy Stalinem (Stanisław Brejdygant) a Salomonem Michoelsem (Marek Kępiński).

Sztuka skłaniała nie tylko do refleksji, ale także do dyskusji, w której to po zakończeniu spektaklu udział wzięli nie tylko uczestnicy konferencji i zarazem odbiorcy sztuki, ale także jej autor Stanisław Brejdygant, aktor Marek Kępiński oraz Remigiusz Caban, dyrektor Teatru im. Wandy Siemaszkowej w Rzeszowie.

Czwartego dnia konferencji (24 VI 2012) odbyła się kolejna sesja plenarna (плeнарное заседание), której przewodniczył **prof. dr hab. Andrzej L. Zachariasz** (Polska – Uniwersytet Rzeszowski) oraz **dr Włodzimierz Zięba** (Polska – Uniwersytet Rzeszowski). Referaty zaplanowano w następującej kolejności: **prof. UR dr hab. Artur Mordka** (Polska – Uniwersytet Rzeszowski) *Anty-substancjalna koncepcja kultury a status przywódcy politycznego*; **dr Tomasz Kozłowski** (Polska – Uniwersytet Warszawski) *Prawo a polityka interesów*; **доц. Светлана В. Соловьева** (Россия – Самарская государственная академия культуры и искусств, Самара) *Власть и человек: экзистенциальный смысл политического*; **dr Stefan Król** (Polska – Warszawa) *Moje przemyslenia nad „urządzeniem państwa od nowa”*; **dr hab. Maciej Sojn** (Polska – Instytut Filozofii i Socjologii PAN, Warszawa) *Paradoks zaangażowania*; **dr Jan Wadowski** (Polska – Politechnika Wrocławska) *Poszukiwanie wartości w cywilizacji naukowo-technicznej*; **проф. Тетяна І. Біленко** (Україна – Дрогобычський державний педагогічний університет ім. І. Франка) *Вербальна компонента політики: сила слова і слово сили*.

Po dyskusji i krótkiej przerwie przystąpiono do formalnej oprawy zakończenia czterodniowych obrad. Po krótkich podsumowaniach obrad przez przewod-

² F. Nietzsche, *Tako rzecze Zaratustra: książka dla wszystkich i dla nikogo*, tłum. W. Berent, wyd. Jakób Mortkowicz, Warszawa 1905, s. 6 [71].

niczących w poszczególnych sekcjach, głos zabrał prof. dr hab. Andrzej L. Zachariasz, dziękując w imieniu organizatorów wszystkim uczestnikom za przybycie i udział w obradach. Jednocześnie także zapraszał na kolejną konferencję filozofów krajów słowiańskich za dwa lata oraz do przysyłania do redakcji Pisma „ΣΟΦΙΑ” artykułów, wypowiedzi z obrad „okrągłego stołu” oraz innych tekstów naukowych jako propozycji publikacji na jego łamach. Oficjalnym i zarazem symbolicznym momentem zamykającym obrady ósmej konferencji filozofów krajów słowiańskich był dźwięk miniaturowego dzwonu nowogrodzkiego.

Pałac Żałuskich herbu Junosza w Iwoniczu, wybudowany w 1883 roku
(obecnie jako Międzynarodowe Centrum Edukacji Ekologicznej Uniwersytetu Rzeszowskiego),
miejsce obrad VIII Konferencji Filozofów Krajów Słowiańskich (21–24 VI 2012)

fol. Katarzyna M. Cwynar